

Nro. 3.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Pénteken Julius 8-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s.

János eö Cs. K. Fő Hertzegsége Junius 28-kán
Triestbe érkezett.

Asker Khan a' Persiából Páris felé utazó Követ,
az ő valami 40 személyekből álló kísérelével
egyetemben, Bétsbe érkezvén, tserélgetve vendé-
geltetik most a' Frantzia Követ. Gen. Andreossy
majd az Orosz Követ Hertzeg Kurakin által. Egy-
s más ritkaságoknak megnézegetésekre való menete-
lekör, mindenütt véle vannak számos kísérei.

Magyar Ország' és a' hozzá kaptsalt tartomá-
nyok' Fő és Nemes Rendjeik' kívánságoknak kegyel-

melesen eleget tenni kívánván Felséges Urunk, a' jövő Augustus 28-kára Posonba Diétát rendelni méltóztatott, a' Felséges Aszfzonyunk Maria Ludovika Királyné megkoronáztatása végett, a' melly végre a' Királyi levelek a' Felséges Udvari Magyar Cancellariáról már küldettének széllyel.

Felséges Urunknak a' Conscriptio alá tartozó Státusaira nézve, ilyen további Hirdetés jött ki nyomtatásban: — “

„Eö Cs. K. Felsége, az ezen 1808.dik esztendőben Junius 9 kén kiadatott Felséges Pátensének következése szerént olyan rendelést méltóztatott tenni kegyelmesen, hogy a' már felállittatni parantsolt Tartalék (Reserva) seregen kívül, Belső Védelmező seregek (Landvehr) is állittassanak fel, a' mellyek a' magok lakhelyekben, t. i. a' helységekben gyakoroltassanak, 's különösen organizáltatván, tsupán tsak a' haza' földjének védelmeztetésére fordittassanak, a' nélkül, hogy az ide tartozó embereknek valaha a' Regementeknek katonai szolgálatjokba lépni kellene. — Ezen intézetnek további meghatározásai tehát e'képpen adatnak tudtokra mindeneknek.

Mint hogy ez a' Belső Védelmező nép a' Reservától egészfzen elvált intézet: tehát ebből mind azok kiszorittatnak, a' kik a' Constriptionak Systemája szerént különben is katona szolgálat alá tartoznak. A' Conscriptio alá tartozók közzül tsak a' következő 4 rendbéliek léphetnek-bé ebbe, u. m:

- 1) az úgy nevezett kis háziak (Haeusler) és Kertiek (Gaertler), 's egyéb e'félék a' kik a' későbbi Rendelések szerént nem estek a' Constriptusok közzé.
- 2) Azok, a' kiknek tagjaikban apróbb hibák talál-

tátnak ugyan, de a' Reguláris katonák közzé még sem alkalmazosok. 3) Az idejeket kitöltött Capitulánsok. 4) A' kik a' katonák közzül jókor kifzabadultak. De tsakugyan, hogy a' czélt elérni lehessen, ezek közzül is tsak a' 18 és 45 esztendőök között való idejü, és szembenemtünö testi hibáju emberek férhetnek-bé ezen különös seregbe. Hogy minden Uradalomból hány embernek kelljen kiállani, azt a' Kerületi Tifztségek, és a' Bétsi Városkapitányság alá tartozóknak számokat, ezen Hivatal írják-ki. Az ide tartozó személyek közzül a' szükséges szám sorsvona által állittatik-ki. Nagyobb könnyébség végett, az, a' kit a' sort üt, az Előjáróknak hírekkel és a' gyakorlásnak elkezdődéséig, állithat mást maga helyett.

Ezen Belső védelmező sereghez tartozó emberek, minden vasárnapokon és egyéb innepnapokon fegyverben gyakoroltatnak a' magok lakhelyeikben egy vagy két órát. Mind ezeknek szabadleveleknek kell lenni az Uradalmaktól. Egyszer minden hónapban több helységbéliek öfsze gyülekeznek a' nagyobb osztályokban való gyakoroltatás végett, a' melly öfszegyülekezés' helye úgy határoztatik-meg, hogy egygyik helységtől se legyen tovább 3 mért-földnél.

Az ezen sereghez tartozó katonaságnak tanitása a' helységekben az Uradalmaktól erre kineveztetendő altifztek: a' hónaponként való gyakoroltatáskor pedig az egyenesen e' végre kineveztetendő tifztek által esik. Több apró csoportok a' helységek minémüségéhez képpes, Kompániákat, ezek pedig a' Kerületeknek nagyságokhoz képpes, Batalionokat formálnak. A' Kompániát Kapitányok, a' Bata-

lionokat Stabális tisztek komandírozzák. A' Batalionok tsak így fognak neveztetni: Az N. N. Kerület-béli 1-ső, 2-dik, 3-dik etc, Batalion. Miben álljon az ő gyakoroltatások, ez nyomtaútasítás által hirdettetik-ki.

A' Batalion-Komendánsok eö Cs. Felsége, egyéb tisztek pedig a' meghatalmaztatott Bízatosok által neveztetnek-ki. A' kik a' penzióon lévőek közül ide neveztetnek, szállást és fűtést kapnak a' tartomány közönseges költségén. Altisztekké mindenek felett az idejeket kitöltött Capitulánsok és a' szolgálatból kilépett katonák, vagy egyéb erre alkalmas emberek neveztetnek ez Uradalmak által, 's alkalmatosoknak találátván, a' Kerületi Kapitányok és Batalion-Komendánsok által erőssítetnek-meg. A' fegyvert minden helység illendő gondviselés alatt tartja, 's az embereknek a' gyakorlásra mindenkor kiadja. Tiszteikhez és altiszteikhez tisztelettel és pontos engedelmefféggel tartoznak az emberek kivált a' gyakorlás ideje alatt viseltetni: azonban egéffézen a' Politikai törvényes rendtartás alá tartoznak, úgy, hogy ha az ezen alkalmatosságra határozott kötelességek ellen vétnének is, azon helység' előljárói által büntettetnek-meg, a' hova tartoznak. Fontosabb kötelességek ebben áll, hogy ha mikor az Ország fenyegettetne, és a' Batalionoknak öffszegyülekezések parantsoltatik, minden az eránt való külömbség nélkül, hogy melyik Uradalomhoz tartoznak, a' rendelt helyyen megjelenyenek, zászlójok hűségére megesküdjenek, 's ezen fzeppillantattól fogva zsoldra lépven, addig volt Stáb és Fő-tiszteiknek vezérlése alatt, a' haza' földjét védelmezzék. Ezen esetben minden kiszolgált Capitulánsok, ha

fziintén addig a' sors által ezen sereghez nem köt-
tettek is, ha tsak innen valameily fenn előadott tu-
lajdonságaikra nézve ki nem vétettek, a' magok hely-
ségekbeii tsoporthoz tartoznak magokat tsatolni.

Az innen kivétegett, háznépes polgár vagy
falusi atyák, 50 esztendőös korokig, a' kis háziak és
bérbenlakók pedig 45 és 50 esztendőökig, háboru'
idején a' belső bátorság' fenntartatásában tartoznak
munkások lenni, t. i. — 1)ször, hogy a' belső bá-
torságra és politziára öök vigyázván, az Ország' bel-
ső részén a' katonaságra ne legyen szükség — 2)ször,
hogy Strázsáljanak, a' szállitványokat kísérik etc.
— 3)ször, hogy minden erősség' lakosai, ha azt
az ellenség vinni fogja, a' vár' Komendánsához tö-
kéletes engedelmeiséggel viseltessenek.

Spanyol Ország.

A' Junta (Fő Orzáglézfék) ilyen Proklamatziót
intézett Jun. 3-kán Madridból a' Spanyol nemzet-
hez: —“

„Spanyolok! A' leg főbb Orzáglójunta intézi
szavait hozzátok, hogy a' tévélygést elszéleszthes-
se, a' mellyet a' gyűlölség és tudatlanság közzíték
széllyelhintezeni akartak, és a' melynek igen boldog-
talan következéseii lehetnének, ha azt ezen Fő Ta-
náts még a' maga böltsőjében meg nem fojtaná. A'
Junta azoktól, a' kik az előjárokknak szavokra min-
denkor és minden alkalmatofisággal tífztelettel figyel-
meztek, mostanában is hasonló engedelmeiséget ígér
magának, a' midön a' Státusnak boldogsága, vagy
pedig ellenben az ő veszedelme, foragnak-fenn. A'
szerentsés, hanem erőtelenségre jutott Spanyol or-
szág a' maga semmivé való tétettetése felé siet vala,

minden iparkodásai gyümöltstelenek valának, semmi reménsége nem maradtott vala — hanem a' Gondviselés eszközeit nyujta néki, nem tsak megtartatására, hanem felemelkedésére is. Azon Státusfelfordulás által, a' melly tsak a' történt dolgokra nem figyelmező embert indithatja bámúlásra, a' minden Európai thronusokról elüzetett Bourboni Ház lemondá a' Spanyol thronusról is, azon égyetlen egyről is, a' mellyen még ült. A' nemzet elgyengítettvén, és mind azoktól a' támaszoktól, a' mellyeket más időkben ezen Háznak egyéb ágaitól várhatott volna, megfosztattatván, többé a' Bourbonok magokat ezen thronuson meg nem tarthatták.

„Az Európai leg hatalmasabb Fejedelem elfogadta a' Bourbonoknak a' thronusról való lemondásokat, nem azért, hogy Spanyol országot a' maga birodalmához tsatolja, hanem, hogy a' Spanyol Monarchiát uj, fundamentomokra helyheztesse. Ily czéllal öszfzehivatta a' Spanyol Deputatusokat, hogy vélek egygyütt tanátskozásokat tartson azon princípiumokról, mellyek a' Felség méltóságának és az alattvalói hűségnek kezeségül szolgáljanak. Ő a' Spanyol Diadémat (Koronát) egy nagy lelkű Fejedelemnek fejére fogja tenni, és azon eszközeit ki fogja fejtegetni, a' mellyek a' mi leesett birodalmunkat ismét fel fogják emelni.

„Lehetséges volna-e' hát a' mi szereztsénk' pirosuló hajnalának hasadásakor az, hogy ti a' hazafiak között való háborunak rettenetességei közzé rohanhassatok, akkor, midőn a' nagy Vitéz (Heros), a' Spanyol ország' boldogítására intézett plánumnak végrehajtásában foglalatoskodik? Valósággal, a' Junának telyefséggel nem kellene semmi e'féle tévely-

gésektől tartani: azonban még is bánkadással hallja, hogy némelyek, a' buzgólkodás, a' roszszül magyarázott hűség, vagy megrontatás által megtsalattatván, némelly tartományaink' jó lakossai közül egy részt eltsábítottak, 's közöttök a' támadás' magvát elhíntették légyen. Derék Spanyolok! hát ugyan eltsábíttatni engeditek-e' ti magatokat ígéretek által? Aldozatjaivá akartok-e' lenni a' boldogtalan tévejgésnek? Nem látjátok-e', hogy a' Rebellio' Apostolai, a' haza' valóságos ellenségei légyenek? Mi a' ti feltett czélotok? Az-e', hogy a' régi Országgló Házat vizsgálja tegyétek? E' Spanyol országokon kívül vagyunk; és mit várhat a' ti erőtelen iparkodásaitoktól? Törvényeiteket akarjátok-e' védelmezni? Ki akarja ezeket eltörölni? Sőt inkább nem a' vétetett-e' munkába, hogy a' nemzet a' maga régi szabadságába, és ősi Országglása módjára vizsgálja helyheztesse? Mit akartok tartományainknak tévelygésre jutott lakosai? A' hadakozásnak minden inségeit magatokra téríteni, mezeiteket elpusztíttatni, 's városaitokat és házaitokat felegettetni szemlélni, akarjátok-e'? Azt hízzitek-e', hogy egy különben derék lakosokból álló sokaság, vezér, pénz, és munitzió nélkül, a' hadakozáshoz és győzedelmeskedéshez szokott táboroknak ellenek állhat? A' Junta azzal hízeikedik magának, hogy magatokba szállván, az engedelmségre vizsgálja tértek; 's hogy a' felől meggyőzhetsétek magatokat, hogy a' Frantzia Császárnak réátok nézve a' ti boldogíttatásotoknál semmi egyéb czélja néntsen, halljátok-meg mi némű czélozásai légyenek a' ti ujj Uralkodótoknak: — “

„A' Cortesek (Nemzeti Gyűlések), ezek a' mi szabadságainknak és privilegiumainknak régi kezessé-

geik, ismét helyreállítatnak, sőt hatalmasabban és jobban elintéztetnek, mint sem a régi időkben fennállottak. Leg alább minden 3 esztendő alatt és mind annyiszor ötször kell ezeknek gyülekezni, valamikor a nemzet java kívánnya. A Király esztendőnként való költségének meg kell határozatni, és a Királyi kintsből neki rendeltetett summának nem lehet nagyobbítani. Ennek a summának nem kell félanyinnk lenni, mint az eddig való költség volt. A Catholica Religiónak kirekeftőleg kell uralkodni Spanyol országban, és más Religiónak ott meg nem kell szenvedtetni. Végezetre az eránt is hathatós reménsége van a Junfának, hogy a jelen való hadakozásra kívántató személyes adófizetés, az annak felszedettetése módjában tétetődő jobbítások által, nem kevéssel fog alább szállítatni, kiváltképpen azért, hogy Európának mostani állapotja, amely a tengeri erőnek minden liparkodás által való neveltetését kívánnya, meg fogja a szárazai seregeknek kevesítettéseket engedni.

„Ide járul még, hogy egyéb tekintetekben is hafznos ujjítások tétetnek, a közönséges hitel helyreállítatik, az adosság kevés esztendő alatt lefizetetik, az igazságnak kiszolgáltatása változhatatlan régulák alá vettetik, a szántásvetés buzdittatni fog, a kereskedés és mesterségi szorgalmatofság ujj rugót kapnak, az ország népesebbé tétetik, a szárazai és tengeri erőnek az ő régi fényessége vízfizá adatik, s a nép boldogságának bátorságos lábra való állítatására szükséges minden elközők ki fognak fejtetni. Itéljétek meg tehát már most, hogy fegyverhez kell-e kapnotok, azért, hogy a magatok és maradekaitok szereztséjét semmivé tegyétek; és hogy

valyon azok, a' kik köztetek a' támadás tüzeit éleztik, igaz Spanyolok, 's a' hazá barátjai legyenek-e! Boldog sors vár benneteket, ha tsendesen viselitek magatokat. Ellenben ha ezen jó tanátsot megvetitek: rettagjetez annak a' Monárchának igazságos haragjától, a' ki éppen olyan kemény, mint nagy lelkű. Nem tudjátok-e, hogy már nagy számú feyveres seregek gyűltek özfzfe Spanyol országba, és hogy még többek fognak megérkezni. Azok a' tartományok, a' mellyek az ő kötelefségez telyesítésére haladék nélkül visszfa nem térnek, Frantzia seregek által fognak megrakattatni, és olyan keménységgel büntettetni, mint a' hadi törvények kívánják. Az ország' General-Lientenántja (a' Bergi Nagy Hertzeg) már kiadta vala a' támadóknak megbüntetések végett néhány feyveres Ofztályoknak az indulásra való parantsolatot: hanem az Országló-Junta, azon tartományokat, mellyekben a' támadások történtek, meg akarta menteni az elkerülhetetlen veszedelemtől, esedezván érettek, és ígérteztévén neveikben a' felől, hogy hibájukat meg fogják esmérni, és a' jó rendre ismét visszfa térnek. Eő Császári Hertzegsége kegyesen meghalgatta az ő kéréseket, és a' bünösöknek megfenyittetések elhalasztotta: de a' melly rettenetességgel fog visszfa térni hozzájok azon esetben, ha a' hitszegőknek ingerléseik a Spanyolok előtt többet fognak érni, mint az ő Előjáróiknak és leg főbb Tanátsaiknak atyai jóváslásaik.

A' Spanyol Vice-Királyokhoz, a' Közönséges Kapitányokhoz, Kormányozókhoz, Fő Perceptorokhoz, Corregensekhez, 's minden egyéb Birákhöz, így szintén a' Napkeleti és Napnyugoti Indiai min-

den Spanyol Koloniákhoz, következő Proklama-
tziót botsátott az új Király: — “

„Mi, Don Josef, Isten' kegyelmességéből
etc, etc. (itt következik az az egész hofzszú Ti-
tulus, melyet a' Bourboni Házbol való régi Spanyol
Királyok adtak magoknak), jelentjük és kihirdetjük,
hogy a' mult Május 5-kén és 10-kén költ Trakták-
nak következések fzerént, mellyek által IV-dik Károly
Király 's az ő Házabéli Királyi Hertzegek, a' mi
igen szeretett Felséges testvérünknek I.ső Napoleon-
nak, Frantziák Császárnak és Olasz Királynak a'
Spanyol Koronához való minden jussaikat és min-
den attól függő országaikat általengedték, ugyan
ezen jusok az én Felséges testvéremtől a' folyó Ju-
nius hónap' 4-kén költ általengedésnek kötése fze-
rént, réam szállottak. Leg hevesebb kívánságom
az, hogy Spanyol országba vévén útam, ott az
Országlást általvegyem, azon népek boldogittatá-
sokkal való foglalatossághoz, melyet a' Gondvise-
lés az én gondoskodásomra bízott, hozzá kezdjek,
és mindent, a' mit a' Bayonnébe öfzsze hivattatott
Junta és az Országnak egyéb Fő Rendjei meghatároz-
nak, telyesíttessenek, a' melly Junta azért gyűjtetett
e' hónap 15-kére Bayonnében öfzsze, hogy egy erős,
igasságos, és állandó Országlás' modjáról tanátskoz-
zék, Spanyol országot 's ennek mezfsze kiserjedő
minden tartományait állandó intézet által határozza-
meg, annak egészségét és függetlenségét helyhez-
tése erős fundamentomokra, 's ezen birodalmat a'
ditsősségnek és nagyságnak arra a' poltzára emelje,
mellyen a' régibb időkben állott, 's a' melyre annak
lakossai még most is méltók.

„Ezek az én czélozasaim, és tsak egyedül ezeknek elérhetések végett fogadtam-el a' Koronát. Sietek kihirdettetni köztetek a' ti tulajdon boldogittatásokra czelőzó atyai hajlandóságomat, azzal a' bizonyossá való tevéssel, hogy én az én birodalmamnak leg távolabb lévő tartományai felől sem kevesebbé fogok gondoskodni, mint a' fő Státusról, és hogy oly módon fogom Országulásomat elintézni, hogy az én figyelmetességem az igazgatásnak minden ágaira kiterjedhessen. Királyi szavamba helyhezttvéu bizodalmatokat, éljetez tsendefszégen; folytatások szokott foglatatosságaitokat; viseljétek alattvalói engedelmeffszéggel magatokat a' titeket kormanyozó Elöljárók eránt; és zárjátok-be azoknak hitetlen sugallásaik előtt füleiteket, a' kik a' ti tsendeségezteket meg akarják zavarni, és a' kik előtt éppen oly idegen a' ti boldogulástok, mint Religiótok, szokásaitok, és nyelvetek. Az igasság' krfzolgáitátásának leg szorossabb részrehajás nélkül kell folyni, a' mint én ezt minden Vice-Királyoknak, Elölülőknek, és egyéb Biráknak ajánlom is meghatározott módon. A' ti védelmezztetésezteket különösen magamra válolom, 's azon leszek kettözött buzgósággal, hogy a' Spanyol ország' örökös ellenségei által ellenetek tétethető próbákat, visszaverhessem. Az én akaratom az, hogy a' Koloniákat leg szorossabban öffszetsatóljam az anyaorizággal, 's hogy ezek is mind azokbol a' jókbol részesülhesenek, mellyeket a' mostanában béhozatandó változhatatlan Constitutió szerént való Országulás' módja igér a' Spanyol nemzetnek. Kérem az Érsekeket Püspököket, és a' Papi minden Elöljárókat, akár világi akár Szerzetes rendbéliek legyenek, mint

a' Szent Religiónak szolgait, mellyet én a' maga tökéletes és öseitektől által vett tisztaságában fenn akarok tartatni, és reájok bízom, hogy ők azon hatalmat és befolyást, mellyel ők a' magok szent hivataljoknak tulajdonsága fzerént bírnak, arra fordítsák, hogy a' népek között azt a' tiszteletet és engedelmességet, mellyel ezek a' törvényekhez és a' törvényeknek bétöltetésekre rendeltetett Elöljárókhöz viseltetni tartoznak, tartafsák-fenn, és ezen népeket az engedetlenségből és zabolátlanságból származó veszedelmes következtől őrizték-meg.

„Ujjönan erőssítem, hogy az én Országulásomnak az igazságnál semmi egyéb sinormértéke, és a' ti boldogságotoknál semmi egyéb célja, nem leszen, etc Igy jött ki Bayonnében Junius 11-kén 1808-ban — “

„Én, a' Király.

A' Madridi Ujság fzerént, a' melly Jun. 8-kán indult, kihirdettette ott a' Közönséges Helytartó (a' Bergi Nagy Hertzeg) hogy elfogadta legyen a' Spanyol testörző seregnök azon buzgóságot és ajánlását, melly fzerént a' támadásoknak, mellyek Spanyol ország' boldogságának eltemetésére céloznak, tetsendesítettetésekben ezek is munkások akarnak lenni.

Ugyan ezen Ujságban irattatott, hogy a' nevezett Helytartó Hertzeg Jun. 9-kén a' Papi Rendeknek Gónerálisaikat és egyéb Papi Elöljárókat, a' kik Madridban találtattak, magához hivatván, öket megintette, hogy, mint a' békeféség' egy Istenének Szolgái, minden erővel rajta legyenek a' rend és közönséges tsendesség' helyreállittatásán.

Azon Akták között, mellyeket a' Párisi Moni-

tör, J o s e f Királynak a' Spanyol thronusra lett ülésének környüállásai felől kiadott, találatott a' Toledói Cardinális Erseknek is egy levele Napoleon Császárhoz, a' melly is e'képpen következik: —

„A' Spanyol Koronának IV-dik Károly Király az én Felséges Uram által lett letevése, és Cs. K. Felségednek való általadása, mellyet az Austriai Princz, és Don Carlos 's Don Antonio is helybehagyásaik által megerössítettek (ratifikáltak), éngemet erre a' kedves munkára kötelez Isten után, hogy az én Felséged eránt való szeretetem, hűségem, és nagy tiszteletem által való hódolásomat, a' Cs. K. Felséged lábaihoz letegyem. Méltotafson éngem' Felséged, mint leg hűségesebb alattvalóját úgy tekinteni, és nékem az eránt való Felséges tettzését tudtomra adatni, hogy a' magam szívbeli és buzgó alázatofságomat miként tehetséki próbára. Adjon az Isten hofzszü elztendőket Cs. K. Felségednek, az Ekklesia és a' Státus javára. Költ Toledóban Május 22-kén, 1808-ban —

„Császár, a' Felséged lábai előtt álló, 's a' Császári Felséged leg hűségesebb alattvalója —
 „Bourboni Lajos, Skalai Kardinális,
 „Toledói Érsek.

N é m e t O r f z á g.

Breszlau, Jun. 18-kán. Az itt kijövő Ujság erőssítése szerezént meghatározottatott, hogy azon Frantzia seregek, a' mellyek Prufszfiai Sleziában vannak, szálljanak néhány táborokba, mellyhez képest a' Prufszus Uradalmak Hadi Kamarájokhoz parantsolat érkezett, hogy az ezen táborokhoz kívántó költséget szerezék öfzfe, a' melyre egyéb

fundus nem találtatván, a' jofzágokra vetődő rendkívül való adó által gyujtetik öfzfze a' kivántató summa.

Berlin, Jun. 18.kán. A' kenyérnek itt nagy szúke kezdett lenni. A' sütök' boltjaik mellett már reggeli 4 órekor nyüzsgenek a' kenyérvásárlók. Hamburg felől is hozzák a' gabonát erre felé, hogy a' nagy szúkségen könnyebbithesenek. Berlinen naponként takarodnak Frantzia fegyveresek által Slézia felé, az itt formáltatandó táborokba. Ágyut és muníziót is nem keveset hordanak innen, rész fzerént Magdeburg rész fzerént Slézia felé.

Hannoverában sok szarvas marhát vásárolnak öfzfze, a' mellyek a' Warschauer Hertzegségbe hajtattak, a' hol igen megdrágult a' marhahús.

Magyar Orfzág.

Miskoltz, Junius 14.kén. Nállunk a' tegnapi, és mai nap példás tanúja egy részről az Isteni bölts Gondviselésnek, más részről pedig az igaz emberi fzanakozó fzivnek, és valóságos keresztyénységnek. Történt tegnap dél utánni egy orakor, hogy egy idevaló udvarbéli épületben lévő kövel kirakott, 3 ölnyi mélységű kutban a' víz, a' mostani szárossághoz képest meg fogyatkozván, a' háznak ura meg szollitt egy nálla szálláson tartozkodó, 's a' felső vidékekről kenyér keresés végett ide jött, mint egy 18 esztendős Toth ifjat hogy a' kutba, annak hi-
~~je~~ja meg vizsgálására menne le. Az ifju könnyem réá állott, és a' mig mások lajtarját hoztak volna, a' kut oldalaiból ki álló köveken le indult; de tsak hamar egy kő a' lába alatt meg mozdulván a' több kövekkel együtt le rohant az ifju a' kut fenekére,

a' hol ötet az utánna le omlott kövek egészen eltemették.

Ekkor bé jelentetvén a' történet Nemes Vármegyénk közöttünk volt Tiszt Urainak, különösen pedig jó szivű második V. Ispányunknak, minden lehetséges rendelések meg tétettek a' segedelem eránt, annál inkább, hogy a' szerentsétlennek kiáltozása az omladék közzül hallott. Azonban találkozott egy Drabinszki Mihály nevezetű nagy lelkű Kőmives legény, a' ki azon veszedelmes kutba leg előbb le bortsátkozott, és egy ötet követő városbéli Szerentsi Mihály nevezetű Rabnak segítségével már estve felé ki ásta a' szerentsétlent az omladék közzül annyira; hogy már önnön magais segíthetätt magán; és már tellyes reménységgel voltunk a' szerentsétlennek szabadulásán, a' midön a' bellyebb való ásás után egy több mázsákat nyomó, és az ifiu testének alsóbb részét egészen bé fedő gömbőjég köre érkeztvén fel ki áltottak, hogy annak tsak meg mozgattásárais elégtelenek a' fáradtság miatt. Ekkor tehát ki jövén a' Kőmives legény a' kutból, egy Gáspár Imre nevezetű, kemény természetű, betsületes köszörüs ember szállott a' kutba, az ifiúnak nagyobb szerentsétlenségére; mert ekkor a' föld, és kövek meg indulván, ötet esmét nyakig bé temették, melly már estvéli 9 és 10 ora között törtévnén, annál inkább kiáltozott a' szerentsétlen a' segedelemért; egyfersmind pedig Testamentomrólis gondolkodott, a' dereka körül lévő gyűszűit egy pajtássának ajánlván, hogy a' benne lévő kevés pénzét az édes apjának adja által. Jollehet már éjtzaka volt, de nem tsak hogy két Szolga Biráink, kőmives mesterünk két legénnyeivel, 's más segítőkkel, különösen pe-

dig föld mérők a' szerentsétlent el nem hagyták; hanem említett V. Ispányunk parantsolt: hogy leg erősebb Rabjaink hozattassanak segedelemre; ezek tehát, szüntelen dolgozván, reggel felé már szinte a' lába fejéig ki ásták; hanem ekkor ismét bé süllyedvén a' föld, mint egy két ölnyi mélységre esmét el temettetett. Ekkor bizonyos Mihalovizky nevű 5 ezstendei rabságra ítéltetett Rab rendkívül való példáját mutatta mind bátorságának, mind teljesebb okosságának; mert a' kőmives, és kőszörtis után ő bortsátkozván bé leg előbb, észre vette: hogy ha a' kő az ifiu lábáról el mozdittatik, meg lehet hogy ujra, és végsőképpen el fog temettetni; ennél fogva deszkákat kérvén bé, az ifiat egészfen bé deszkázta. Eppen ekkor rohanván bé esmét a' föld, és kövek, az által mind az ifiat, az öfzvezuzattatástól, mind önnön maga életét, egy félre ugrás által, meg mentette. Ekkor egy Czövek nevű, 10 ezstendőkre ítéltetett Rab is le bortsátkozván, benn ketten, künn pedig a' többi addig dolgoztak, hogy nyolczad fél orakor az ifiat szerentsésen ki szabadtották, a' nélkül hogy leg kisebb tagja is meg sértetett volna, ki vévén a' lábát, melly egészfen meg volt kékülve; melly annál nagyobb tsuda, hogy ő szinte a' kut közöpin állott. Mikor hozzá lehetett férni adagattatott a' Háznak Ura neki jó erősítő borokat; ki szabadulásakor is meg itatott velle két jó pohárral; ő pedig tsak hamar enni kért; nemis volt tsuda, minthogy mind öfzve 19 óráig élet, és halál között szenvedett. Az olta egy más végtibe 3 óráig aluszik, és teilyes reménség vagy on tökéletes helyreállításához, hozzá járulván az érvágás, és Orvosi gondviselés.